

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies nonus et decimus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1925

II. Laudatio S. Thomaïdis A. Constantino Acropolita

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72556)

VITA οἰκετῶν μικρὸν κεκοιτακῶτων εἰς τὴν σὴν δόξα σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ D
ὁμωφδίαν καὶ πρὸς τὴν τῶν θαυμάτων ἀρήγησιν, πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ πρέπει αἰῶνων. Ἀμήν.

II. LAUDATIO S. THOMAÏDIS

A. CONSTANTINO ACROPOLITA

E codice Ambrosiano H. 81. sup. (= B). Cf. Comm. praev. num. 3.

Λόγος εἰς τὴν ἁγίαν Θωμαῖδα.

Sanctae patria et parentes

1. Θωμαῖς ἡμῖν εἰς εὐφημίαν τανῶν πρόκει-
ται, Θωμαῖς τῶν ἐγκωμίων ὑπόθεσις, Θωμαῖς
ἐπαίνων μὲν ἡμῖν ἀφορμὴ τοῖς ἐν¹ δυνάμει τοῦ
ἀγαθοῦ καὶ μὴ πάμπαν ἐθελοκακοῦσι κακ ψυ-
χῆς τὸ κακόν² ἀποστέρουσι, τὴν δὲ περὶ τοῦ-
τό γε ἔξιν μέσοις, ἢ οὕτως εἶπομι τὴν προαί-
ρεσιν, μεγίστη πρὸς ἀρετὴν παράκλησις· φαίην
δ' ἂν καὶ τοῖς ἄλλως διακειμένοις· οὐ γὰρ μι-
κρὸν καὶ τὸ ὀπωσοῦν τοῦ κακοῦ διαστήναι καὶ
πρὸς τὸ ἀγαθὸν ὀπωσθήποτε ἀποκλίνει· ὅπερ
ἐργάζεσθαι βίῳ θεοφιλῶν τε καὶ φιλοθέων ἔχου-
σιν ἰστοροῦμενοι. Θωμαῖς ἢ τὴν τέχνην μὲν τα-
πεινή, τὴν δ' ἀρετὴν ὑψηλή· ἤνεγκε μὲν γὰρ
ταύτην ἢ νῆσος Λέσβος· πατράσι δ' ἐχρήσατο
τῶν οὐκ ἄγαν ἐπιφανῶν, οὐδὲ τῶν εὐροούτων
τοῖς ἐνταῦθα, σεμνῶ δὲ βίῳ διαπρεπέσι κἀντεῦ-
θεν ἐπισήμοις³ ὡς τὰ πολλά· ὀνόματα τοῦτοι
Μιχαὴλ καὶ Καλὴ τὰ κέρια· συζυγία τῷ ὄντι
καλλίστη τε καὶ θεάρεστος, ἀλλήλοισ βίον τε
σπουδαῖον καὶ πολιτείας ἢ οὕτω φαίην ἀγγε-
λικῆς δεξιῶν συνεργῶν καὶ συνέρθῳ· καὶ τις
ἂν ἰδὼν ἐκεῖνος βοηθῶν κατ' αὐτῶν τῷ ἀνδρὶ
δεδοσθαι τὴν σύνενοιον ἔφησε, τὸν δ' αὖ γε σύ-
1 Cor. 11, 3. ζυγον κεφαλὴν πλήρη συνέσεως καὶ παντοίοις
κατάκομον ἀγαθοῖς καλλίστω προσηρησθαι τῷ
σώματι· τὰ ἀναγκαῖα μόνα ζητοῦντες, ἅπαν δὲ
περιττὸν διαπτύοντες· τὸ «πλοῦτον καὶ πε-
νίαν μὴ δῶς ἡμῖν, Κύριε» οὐδ' εὐχῆς ἴσως τι-
θέμενοι, δι' ἔργον δὲ ἐκπεραίνοντες· ἡγάπων
γὰρ αὐταρκεία καὶ τὸν δίκαιον βίον ἠσπάζοντο,
ὄν δὴ βίον ἀμέτοχον πλοῦτου μεμαστέρηκεν
ἢ γραφή, πλοῦτον ἄσολον ἐν ὑστέρω προξενού-
ντα καὶ ἀδιάπτωτον· οὐπερ ἐρῶντες ἦσαν, οὐπερ
ἐφίετο.

Gen. 2, 20.

1 Cor. 11, 3.

Prov. 30, 8.

qui filiam a Deo impetrant,

2. Οὐκ ὀλίγους οὕτω συνδιέζησαν χρόνους,
τἄλλα μὲν καλῶς ἔχοντες, ἐνὸς δ' ὁ τοῖς ἐν συ-
ζυγίᾳ τὸ περισπούδαστον, καὶ μάλιστα τοῖς τὸν
σεμνότερον ἀσπαζομένοις γάμον, στερόμενοι· οὐ
γὰρ ἐτέκνωσαν οὐδ' ἔσχον ἐξ αὐτῶν διάδοχον·
τῷτοι καὶ λιπαροῦντες ἦσαν Θεὸν καὶ τὴν θεο-
μίτῳρα, μὴ ἀνομήτους τοῖς ἐς νέωτα καὶ μετ'
αὐτοῦς οἰχέσθαι, ἀλλὰ τι καὶ αὐτοῦς τῆ φύσει
δοῦναι καὶ τεκεῖν ἔμπαιιν ὡς ἐλογεῦθησαν ἢ
μᾶλλον Θεῷ καρποφορήσαι καὶ τινά πως ἀπαρ-
χὴν τοῦ σφῶν γάμον προσενεγκεῖν· τί γοῦν οὐκ
ἔδρων; τί περ οὐκ ἔπασχον; ἕως τῆς αὐτῶν

δείσεως ὁ Θεὸς ἐπήκουσε καὶ καρπὸν κοιλίας
παρέσχετο θαυμάσιον οἶον, τὴν λαμπρὰν ταν-
την Θωμαῖδα· ἦν δὴ καὶ ἐπόθον πόθῳ καὶ
συλλαβόντες καὶ ὠδινῆσαντες καὶ τοῦ πόθου
προσαζίαν ἔτρεφον, μονογενῆ τε ὄσαν καὶ ἀσ-
τεῖαν ἄλλως ἐξ αὐτῆς φάναι γενέσεως. Ἄλλ' οὐκ
οὐδ' ὅπως τὸ πρὸς ἐγκώμιον μεῖζον παρέλιπον,
εἶπερ μέγιστον εἰς εὐφημίας ὑπόθεσιν τὸ τὴν
τεκοῦσαν τὴν Θεοτόκον ἰδεῖν, τὸ παρ' ἐκεῖνης
αὐτῆς τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ τόκου λαβεῖν καὶ τὸν
τόκον ὁποῖος ἔσται ἀναμαθεῖν· τί τοῖνυν ὥρας
πέρι πλεῖον λέγειν; ἢ τί χροὶ γράφειν τὴν ἐξ
ἐπαγγελίας γεννηθεῖσαν τῆς θεομήτορος ὅπως
εἶδους εἶχεν, ὅσα τὸ ἦθος ἐτόγγχανεν; ἀλλ' ἐπει-
δὴ καὶ ὦραν ἐφθάκει γάμον, κατάλληλον ὡς
ῥῆθησαν τὸν νυμφίον οἱ γεγεννηκότες εὐρηκό-
τες συνάπτουσαν, ἀκουσαν μὲν καὶ τὰ πολλὰ
ἠσσανασχετοῦσαν, γονέων δ' ὁμοῦ ὑποκλίναςαν
ἐντολῇ καὶ προσηκόντων βίᾳ καθοπαχθεῖσαν·
καὶ ὁ χρόνος, ἐφ' ὅσον τὰ τῆς παρθενίας αὐτῆ
παρτέτατο, ὅποια τὰ κατὰ γνώμην αὐτῆ καὶ
ὡς παρὰ γνώμην ὁ γάμος ἦν, βεβαιοί· ἔτη γὰρ
γεγονῆτα τέτταρα πρὸς τοῖς εἰκοσιν ἦν· καὶ
τότε δήπου συνέζευκται ἢ μᾶλλον εἶπειν ξυνεύ-
νω πρὸς τὸν γεγεννηκῶτων ἐκδέδοται.

quam in matrimonium collocant.

3. Οὕτως δὲ ἦν τὰ μὲν ἐκτός καὶ ὅσα πρὸς τὸ
φανόμενον ἦκει καὶ πάνν λίαν τῇ μακαρίᾳ κα-
τάλληλος, τὰ δ' ἐντός ἀνεμφής τις ὡς ἀληθῶς
καὶ ἀντίθετος, ἀπεικῶς ἐς τὸ παντελές καὶ
ὄλοσχερῶς ἀντικαθιστάμενος. Καὶ ὁ λόγος τοῖς
ἐφεξῆς γνωριεῖ· ὡς γὰρ δὴ τῆς Λέσβου ἀπῆραν
καὶ παρὰ τὴν ἀντιπέρας τῆς Κωνσταντινίου Χαλ-
κηδῶνα (1) γενόμενοι ὦκῃσαν πατέρες τε καὶ
θυγάτηρ καὶ ὁ ἐπὶ τῆ θυγατρὶ κηδεστής καὶ γε
ὁ τῆς μακαρίας πατῆρ το κοινὸν ἀπέτισεν ὄφλη-
μα, ἢ μὲν γενναμένη κατὰ μοναχὰς τὴν τοῖχα
παραντὰ κείρεται καὶ τὸν θεϊότερον βίον ἀσπάζε-
ται· ὄθεν καὶ παρὰ τινι τῶν σεμνέων γενομένη
οἰκίσκῳ φέρουσα ζοφώδει καὶ ἀφεγγεῖ εἰατὴν
καθεῖργονσι, μόνῳ Θεῷ προσανέχουσα καὶ τοῦ-
τω διὰ παντός ἐντυγχάνουσα· ἢ δὲ γε μακαρία
Θωμαῖς συνῶκει μὲν τῷ ἀνδρὶ, ἀπαξ τοῖς γο-
νεῦσι γενομένη πειθῆνιος, συνῆν δὲ μᾶλλον Θεῷ
εὐχαῖς τε σχολάζουσα καὶ νηστείας εἰατὴν κα-
τατήκουσα, οὐχ ἐπίτακίς μόνον τῆς ἡμέρας τὸν
δημιουργὸν αἰνοῦσα Θεὸν ἀλλὰ διὰ παντός
προσευχομένη καὶ διηρηκῶς ἰλευμένη τὸν Κό-
ριον, πένησι τὸν βίον μερίζουμένη ἢ μᾶλλον ἀφει-

Mater monasticam vitam amplectitur.

Psalms. 118, 164.

1. —¹ δ' ἐν B. —² καλὸν B. —³ ἴτα B, exspectes διαπρεπῶν... ἐπισήμων.

(1) Thomaïdis parentes Chalcedone habitasse non legitur in eius Vita (cc. 6, 7 : ἐν Βοσπορείοις μέρεσιν). Cf. supra, pp. 235-36.

A δὸς ἐξαντλοῦσα καὶ μεγαλοφύχως ἄγαν σκορπιζούσα· ἀλλ' ἐντεθῆεν τῇ γενναίᾳ τὰ σκάμματα, ἐντεθῆεν οἱ ἄθλοι, ἐντεθῆεν τῶν κατ' ἀρετὴν ἀγόνων τὰ ἔπαθλα· ὡς γὰρ δὴ καὶ ἐφθήμεν εἰπόντες, ἐναντίως παντάπασιν ἔχον ὁ ξένουτος ἦν· ὅσον γὰρ ταύτῃ τῆς κατὰ Θεὸν προσῆν ἑλευθεριότητος, τοσοῦτον ἐκείνῳ φειδωλίας τε καὶ μικροφυχίας ἐπῆν· καὶ ὅσον ἐκείνη τῶν ἐν οὐρανῷ καὶ θείων ἐφιέτο, τοσοῦτον οὗτος τῶν ἐν γῆ καὶ ὑλωδῶν περιείχετο.

Vexationes a coniuge illalas

Matth. 6, 20.

4. Ἦν οὖν ὁ ἀγὼν τῇ μακαρίᾳ πρὸς τὸν ἄνδρα περὶ κτήσεώς τε καὶ ἀποκτησίσεως, ἢ μᾶλλον καὶ ἀμφοῖν περὶ κτήσεως, πλὴν διαφρόον τῆς κτήσεως καὶ ὡς ἀληθῶς διεστηκνῶσι κατὰ διάμετρον· ἢ μὲν γὰρ τοῦ κρείττονος ἐφιεμένη πλοῦτον πάντ' ἐν οὐρανῷ ἠσσανοῖσιν ἐσποῦδαζεν, ὅπου γε οὔτε σῆς οὔτε βοδῶσις ἀφανίζων οὔτε κλέπται διορύσσοντες ἢ σπαράσσοντες, ὡς ἡ αὐτοαλήθεια Χριστὸς μεμαρτύρηκεν, ὁ δ' αὖ τοῦναντίον πάντα παρ' ἐαυτῷ συνάγειν καὶ ἐπὶ γῆν τίθηναι καὶ παρακατέχειν ἐν ἀφανεί. Τί τὸ ἐντεθῆεν; ἐκμαίνεται ὁ ἄνηρ καὶ οὐχ ὅτι τῆς ἀδράς μεταδόσεως (πρὶν γὰρ ἡ κατακλείσαι τουτονὶ τὰ προσόντα, τὸ παρενοσκόμιμον ἅπαν ἀφειδέστερον ἦν χορηγοῦσα τοῖς θεομένοις), ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν σμικροτάτων, ἄστου τρέφους τυχόν ἢ καὶ παλαιᾶς ἐσθῆτος, δίκην ἀπατεῖν ἤθελεν· ὅθεν καὶ ἀνηλεῶς ἐροῦπιζε πᾶς βάλλων κατὰ τοῦ στόματος, κοιδυλίζων τὰς παρειάς, λῆγους ξαίνων τὰ νῦτα, λὰ κατὰ λαγόνων τῶντων καὶ μηενῶς καθάπαξ μέλους φειδόμενος, τὸ τῶν μεμνημένων ἀντικρὺς πάσχων, τὰς ἰδίας σόφρας διασπαράττων ὁ μέλεος. Ἀλλ' ἐνίκα τοῦτον ἡ μακαρία τοσαῦτά τε πάσχουσα καὶ οὐδὲν ὅ,τι τῶν ἀνὰ χεῖρα μὴ προιεμένη τοῖς πένησιν ἢ τῶν ὄλως παρενοσκομένων τῷ κιβωτίῳ καὶ τῷ οἰκίματι· ἀλλ' ἵνα τὰ πολλὰ παρῶ, τοῦτο μόνον πρὸς ὑμᾶς διηγήσομαι· πᾶσαν μὲν δεσποτικὴν ἐντολήν ἀκριβῶς πλήρουν ἤθελεν· ἀμέλει τοι καὶ λίαν ἐξεπλήρου καλῶς, ἔμνοις τὸ θεῖον γεραίρουσα, πένησιν ὡς ἐφην τὰ προσόντα μερίζουσα, νηστείας ἐαυτὴν κατατήκουσα, πάντας ἀγαπῶσα καὶ χῶρον μηδενὶ σκανδάλου παρέχουσα, ὅτι μὴ τῷ συζύγῳ ἐξ ἐναντίας ταύτῃ πρὸς τὴν τῶν ἐντολῶν φυλακὴν ἔχοντι.

Thomais aequo animo fert

et piis operibus vacat.

Matth. 21, 41.

5. Ἦν οὖν διὰ σπουδῆς τῇ θεῖᾳ Θωμαῖδι καὶ ἡ παρὰ τοῦς θεῖους νεῶς ἀριεῖς· καὶ δὴ ποτε ἀπιούση πένης συνητήκει ὅποιασδήποτε χορηγῶν περιβολῆς· οὐδὲν γὰρ ὅ,τι καὶ περιέκειτο τῶν ὄσα ἐξ ἀνάγκης ἄνθρωποι περιβάλλονται, ἀλλ' ἅπαν τὸ ἔπερ τὴν ὄσφιν ὡς ἐκ μήτρας προῆλθεν ἐδείκνυε· τί τοῖνον ἡ μακαρία; οὐ τὴν τοῦ λεῶ παρὰ τὸ θεῖον τέμενος αἰσχυνθεῖσα συνάθροισιν, οὐ πτοηθεῖσα τὸν ἐπὶ τούτοις ἀπηνέστερον θηρὸς ἐπιπίκτοντα σθένουν, τὴν χλαμῦδα παρενθῶς περιδίδεται καὶ τὸν γυμνήτην ἀμφιέννυσι πένητα· ἀλλ' οὐπω φθαῖ τὴν οἰκίαν εἰσοῦσα, καὶ τὰ ἔσχατα ὡσπερ πρὸς αὐτῆς ὁ σύζυγος πεπονηθῶς « ἵνα τί (φρησί), κάκιστον γύναιον, οὕτω μου τὸν βίον ἐκκενοῖς κάκιστα τηγάλλως; σκορπιζούσα καὶ διακενής δαπανούσα; ἀλλ' οὐ χαιρήσεις ταῦτα ποιοῦσα, ἀλλὰ κακῆ κακῶς ἀπλόη. » Καὶ ἅμα λέγων ἄβδους κατὰ γῆς

βαλῶν ἐπαιεν, ἕως ἡμυθῆτα διέθρην, ἕως τὰ τῆς λότης ἐξέπλεσεν, ἕως ὁ τέως ἀκορέτος βασάνων ἔχον τῶν κατ' αὐτῆς τὰ κατὰ θυμὸν ἐκτελέσας κεκόρεστο. Ποῖα λοιπὸν τῶν θείων ἐκείνων καὶ παλαιῶν γενναίων, τὴν μακαρίαν ταυτηρὶ παραβάλοι; τις; Σωσάνη πάντως τῇ τρόπον ἔτερον πειρασθείση, πλὴν ὅτι ὁ μὲν καιρὸς ἐκείνη τοῦ πειρασμοῦ μέτριος, βίος δὲ ὄλος ταύτῃ σχεδὸν καὶ μακρῷ τινι βαρύτερα ἢ ἐπίθεις· εἰ δὲ καὶ ταῖς μετὰ τὴν χάριν Θεέκῃ τε καὶ Βαρβάρα παραλληλίσσει, τῆς ἀληθείας οὐχ ἁμαρτήσεται· πλὴν γὰρ τοῦ τελευταίου πάθους ἐνήσει τὰλλα οὐκ ἀποδέοντα· βασάνοις γὰρ ὅτι βαρείας καὶ αὐτῆ εἰ καὶ μὴ διὰ Χριστὸν ἀλλὰ διὰ τὰς Χριστοῦ ἐντολάς προσεπάλαισε καὶ οὐχ ὑπ' ἄλλοτριον ταυτὶ πέποθε· φέρει γὰρ ἴσως τοῦτο παράκλησιν· ἐῶ γὰρ, ὡς τοῦ θανεῖν εἰσάπαξ τὸ διηκεῖως κακῶς πάσχειν βαρύτερον. Καὶ ὁ διὰ βασάνων προσδοκώμενος θάνατος τοῦ διὰ ξίφους πολλῷ φοβερώτερος, ὅσπτην ἐπάγοντος τὴν τῆς βίας ἀπαλλαγὴν· ἀλλ' ἢ μὲν οὕτω τῶν θείων ἐντολῶν περιείχετο καὶ τοιαῦθ' ὑπὲρ αὐτῶν ἔπαχε· Θεὸς δὲ τίσιν ἀμειβεται καὶ πῶς τὴν ἀρετὴν αὐτῆς φανεροῖ καὶ διάδηλον τίθησιν; οἷς ἂν ἔμῳν εἴη βουλομένοις, ἀκούσατε καὶ τὰ εἰκότα δοξάζατε τὸν τοῦς αὐτὸν δοξάζοντα πολλῷ τῷ περιόντι ἀντιδοξάζοντα. Χάριν ἱαμάτων παρέχεται, διαφῶρον νοσημάτων ἀκεστήριον, δαιμονίων ἐπιβουλῶν ἀλεξήτηριον καὶ παντὸς καθάπαξ ἐνοχλοῦντος λυτήριον. Ἄγε δὴ λοιπὸν τοῖς τῆς μακαρίας θαύμασιν ὁ λόγος θιασεῦτω καὶ ὡς τὸ εἰκὸς ἐνωραῖζέσθω τοῖς τεραστίοις φιλοχωρῶν· δοῦναι δ' ἰσῆν αὐτῆς ἐκεῖνης πάντως, ἧς ὁ λόγος ἐμβατεύσει τοῖς θαυμασίοις παρῶρηται.

LAUDATIO

Theclae et Barbarae assimilat.

E

1 Reg. 2, 30.

In Blachernis

F

Matth. 5, 15, 16.

6. Δεδέσθαι μὲν γάμῳ τὴν μακαρίαν ὁ λόγος φθάσας δεδήλωκε, λελῶσθαι δὲ Θεῷ καὶ μόνῳ προσανέχειν αὐτῷ μεμαρτύρηκεν· ὅθεν καὶ θεῖος προσεδερόνουσα σηκοῖς ἦν, ἄλλοτε παρ' ἄλλον φοιτῶσα· καὶ δὴ ποτε παρὰ τὸν ἐν Βλαχέρναις νεῶν (1) γέγονε καὶ τὰ εἰωθότα ποιοῦσα ἐτῆρχανε· τῇ γὰρ θεομήτορι ἐνετῆρχανε καὶ ὑπὲρ τοῦ χριστωνόμου ἐξελιπάρευ λαοῦ· τὰ γὰρ ἐαυτῆς εἶ τε καὶ ὡς ἔδει διαθεμένη τῶν ἄλλων χάριν ἐφρόντιζεν. Ὡς δὲ καὶ, τῆς συνήθους προβάσης λιτανείας, τὴν μὲν εἰκόνα τῆς θεομήτορος οἷς ἦν τεταγμένον ἐπομωσόμενοι, ἐφ' ᾧ γε περιοδεῦσαι, ὡς ἀγιασθῆναι μὲν τὸν τόπον, κατανογῆναι δὲ τὸ παρανογῆσαν πλῆθος, ἐξήεσαν, συνῆν δὲ καὶ ἡ μακαρία Θωμαῖς καὶ τῶν πολλῶν μία νερόμιστο, ἀναδείξει ταύτην βουλόμενος ὁ Θεὸς δαιμονωντὰ τινα καὶ κακῶς πάσχοντα ἰθὺ ταύτης παρῶρησε μέγα τε βοῶντα καὶ μετὰ συνέσεως « Ἰνα τί δὲ κρόπταις σεαυτὴν, δούλη τοῦ Θεοῦ; » λέγοντα « μέχει τίνος παρακαθῆξεις καὶ οὐ δημοσιεύσεις τὸ χάρισμα; » Ταῦτ' εἰρήκει τῶν ποδῶν τῆς ἁγίας προκαλιנדούμενος καὶ ἐπισυνείρων ὡς· « ἄρξει δὴ ἅπ' ἐμοῦ τοῦ δειλαίου θαυματονογεῖν καὶ με τοῦ τυραννοῦντος ἐλευθέρωσον δαίμονος· ὁρᾶς, ὅπως κατατῆχει ὁπόσοις τε περιβάλλει δεινοῖς; οὐδεὶς λόγρον ἄπτεϊ καὶ ἐπὶ μέδιμον τίθησιν, ὡς ποῦ φρησιν ὁ σωτῆρ· Λαμφάτω τὸ ἐν σοῖ

5. — 1 τηράως B. — 2 παραβάλλοι B.

(1) Supra, p. 237, annot. 2.

φῶς

LAUDATIO φῶς ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως σου τὰ κατὰ ἰδόντες ἔργα τὸν ἐν οὐρανοῖς ἡμῶν πατέρα δοξάσωσιν, ὡς ἐκεῖνος αὐτὸς ὑποτίθεται, ὃν θεραπεύειν προήρησαι, οὐ τὰς ἐντολὰς πληροῦν διὰ πλείστον πάνν πεποιήσαι. » Κἀμπτεῖ τούτοις τὴν μακαρίαν καὶ πολλὰ τέως συγκροπεῖν αὐτὴν βουλομένην πείθει τὴν ἴασιν παρασχέιν καὶ ἀμωσγέπως φανερώσαι τὴν ἀρετὴν· καὶ ἄλλως γὰρ εἰς νοῦν ἔβαλεν, ὡς οὐκ ἂν νονεχῶς ἐλιπάροι καὶ συνετώς οὕτως ἐφθέγγετο, εἰ μὴ Θεὸς ἦν ὁ κινῶν κἀκείνην ἐξ ἀπάντων τε καὶ πασῶν ζητήσαι κατήπειγεν· ἀμέλει τοι καὶ χειρὰς εἰς οὐρανὸν ἄρῃσα καὶ τὰ εἰκότα Θεῷ ἐπευχαριστήσασα ἐλάω χρεῖ τῆς Θεομήτορος, ὡς ἂν ἐκείθεν νομισθεῖν τὴν χάριν καταγόουσα καὶ μηδὲν τι τοιοῦτον αὐτῇ δυναμένη τοῖς πολλοῖς δείξει· καὶ παρευθὸς (ὡ τοῦ θαύματος) σῶας ἔχων ὁ δαιμονῶν τὰς φρένας ἐδεικνυτο, Θεὸν μεγαλῶν, τὴν Θεοτόκον δοξάζων καὶ τὴν τούτων συνδοξάζων θεράπειαν.

7. Ἐτερον εὐθὺς μετὰ τοῦτο, μηδὲν τούτου τῷ τρασιῷ λειπόμενον, τῇ μακαρίᾳ τετρατοῦρηται. Ἐκτομίας τις παρὰ τὸν τιμὴ τῆς πόλεως σεμνείων ἔκει, ἢ μᾶλλον ἐλεινὸν κατέκειτο θέαμα, Ἀγγοροῖον καλεῖται τὸ φροντιστήριον· Ἀγγοροῖον γὰρ κλησὶν οὕτω γε τυχὸν ὁ δευμάμενος εἰληχε (1)· Κωνσταντῖνος <τῷ> ἔκτομιά τὸ ὄνομα. Ἐκεῖτο γοῦν χρόνοις ἐπὶ συγκροῖς παρειμένους καὶ παραλελυμένους τὴν ὀλομέλειαν καὶ τι δὲ τῶν ἀνηκέστον ἐπισυμβάν πρὸς τὴν ἐπὶ θανάτῳ κατήπειγε· κωνάγχη καὶ γὰρ ἐνέσκηψε τούτῳ τῶν χαλεπῶν· ἦν οὖν τὴν ζῶην ἀπειπάμενος καὶ τὸν φοβερὸν ἀνθρώποις ὀσημέραι τε καὶ νόκτες ἀπεκδεχόμενος θάνατον· οὔτε γὰρ ἰατρῶν ἴσχυε τέχνη οὔτε μὴν ἢ φύσις ἀντέχειν πλέον ἡδύνατο· ἀλλ' ἐπὶ μικρὸν ἐπνεσε καὶ ὄναρ ὄρα, εἰ γε ὄναρ ἐκεῖνο φάται χροῶν, τοιαυτ' ἄττα διὰ λενχέιμονος φάσκον ἀνδρός· « Ἰνα τί ζητεῖς φάρμακα καὶ ἰατρῶν παῖδας μετακαλῆ; τὴν Θωμαῖδα ὅτι ποτὲ ἐστὶ διατριβουσα, πάντα τ' ἄλλα περιδὸν ζήτησον· καὶ τινα τῶν οἰκείων ἐξαποστεῖλας ὕδωρ, ᾧ ἢ χεῖρας ἢ πόδας ἀποτίρασθαι ταυτηνὶ γένοιτο, κατὰ παντὸς λαβῶν ὄναρ τοῦ σώματος ἐπίχρον τε μέλει παρειμένω παντὶ καὶ ᾧ μάλιστα νῦν τὴν πολλὴν βίαν ἐφίστασαι· καὶ θάττον ἴσθι τοῦ συνέχοντος ἀπαλλαγίση πάθους ἢ τῷ ἐκείθεν ἐντισθεις φθάσεις ἂν ὕδατι. » Ταῦθ' ἑώρακε, ταῦτ' ἀνέκοι· καὶ τὰ τῆς ὑποθήκης μηδὲν μελλήσας ἢ πεπλήρωκε καὶ παραντὰ τῆς ἰάσεως κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν τετέλληκε. Πέτρον μὲν οὖν τοῦ τῶν ἀποστόλων κορυφαῖον καὶ ἢ σκιά νόσους ἦν θεραπεύουσα, ἐκείνον αὐτοῦ πλησιάζοντος καὶ τάχα τὴν ἐνοῦσαν χάριν ἐξαποστέλλοντος. Ταύτης δὲ νῦν καὶ πόρωθεν ἢ χάρις ἐνήργηκε καὶ πόρω διατριβουσης μόνον ἀκρωτηρίων ἀπόμορρημα θαῦμα μέγιστον ἐκτετέλεκε.

8. Προσκείσθω τούτῳ καὶ ἕτερον τῷ πρὸ αὐτοῦ παραπλήσιον· ὑπερδοξάσεται μὲν ἢ πάναγρος δέσποινά Θεοτόκος καὶ κατὰ πάσαν ἡμέραν τιμᾶται καὶ μεγαλύνεται καὶ πάσαις ἐκασταχοῦ γενεαῖς ὡς ἔφησε μακαρίζεται, τιμᾶται δὲ καὶ παρὰ τῇ μεγαλοπόλει ταύτῃ διαφερόντως

καὶ εἰσαεῖ, ἐν δὲ γε τῇ τῆς ἑβδομάδος τρίτῃ ἀριθιλοτέρω, ὅση καὶ παρὰ τὸν θεῖον ταύτης σηκὸν συρρέειν τὸ πλήθος εἰώθισαι καὶ προπέπειν τε καὶ παραπέμειν τὴν θείαν ταύτης εἰκόνα καὶ ἱκετεῖν ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ καὶ τοῦ κοινοῦ πληρώματος ἑκαστος. Μιᾶς γοῦν καὶ ἢ σεμνῆς Θωμαῖς τῶν προπεμπουσῶν τε καὶ παραπεμπουσῶν ἐκείνων τυγχάνουσα ἦν· ἦν δὲ καὶ πλῆθος δεινῶς πασχόντων καὶ διαφόροις νόσοις τὸ σῶμα λελοβημένων, τάχα μὲν λιπαροῦντων καὶ αὐτῶν τὴν τοῦ γένους ἡμῶν σωτηρίαν, τάχα δὲ δεομένων τῶν ἐν εὐπορίᾳ τε καὶ ὑγιείᾳ ἐπαρκέσαι σφίσι τὰ πρὸς θεραπειάν τοῦ κάρνοντος σώματος. Καὶ τις οὖν γυνὴ ὑπὸ δαιμόνιοις ἐνοχλουμένην συναναμείμκτο· ἢ καὶ τῶν ἄλλων χωρισθεῖσα καὶ δορυαία παρὰ τὴν ἁγίαν γενομένη τὴν ἴασιν ἐζήτει· « Ἐως πότε (κατὰ τὸν προρορηθέντα καὶ αὐτῇ φάσκουσα) χαλεπῶς ἐάσεις ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ βασανίζεσθαι καὶ τοσοῦτοις με προσλαλαῖεν δεινοῖς; ἐπιτήρησον τῷ ἀλάστορι, φηγάδουσον τὸν ἐχθρὸν καὶ τὸ τοῦ Θεοῦ πλάσμα τῆς τρανιδοῦς ἀπάλλαξον. » Ἡ δ' εὐθὺς παρὰ τὸν νεὸν εἰσιούσα ἔλαιον τε λαβοῦσα καὶ χροῖσασα ὄναρ τε καθίστησι καὶ ὡς οὐδὲν ὄλωσ πεπονηθῶν δεινὸν δείκνυσι, μικροῦ διαπιστομένου¹ συγκροῖς, ὅτι γε αὐτῇ ἐστὶν ἐκείνη ἢ τῷ τέως τὰ ἀφόρητα πάσχουσα. Ἄλλ' ἄγε πρὸς ἄλλο μεταβῶμεν, δι' οὗ διπλὴν ἢ κάμνουσα τὴν ἴασιν εἴρετο.

9. Γένοιον μὴ ὅτι γε γυναικείαν ἀποσεισάμενον ἀλλ' ἀνθρωπίνην καθάπαξ αἰδῶ κατὰ τῶν ἀρετῶν ὡς εἰπεῖν ἐξομοῖται καὶ ἀκολοσιὰ φέρουσα ἑαυτὴν ἐκδεδώκει. Καὶ ἦν ἡμέρας τε καὶ νοκτός, φεῦ τῆς κατ' ἡμῶν τοῦ Σατὰν ἐπιθέσεως, φεῦ τοῦ εἰδπεριτρεπτοῦ τῆς ἡμῶν φύσεως, ἀσελγῶς διαζῶσα καὶ τὴν σάρκα μολόνουσα· ἀλλ' ἐπήγεικε ταύτῃ πρὸς παιδείαν νόσον ὁ κηδόμενος ἡμῶν Κόριος καὶ πανταχόθεν τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν πραγματευόμενος· αἰμόρροια τῶν ἀκρωτῶν ἢ νόσος ἐτύγχανεν· ὁ χρόνος ἐφ' ὅσον αὐτῇ παρετάθη συγκροῖς· ἦν ὡς ἐώρακεν ἢ ἁγία, τὸ ψυχικὸν οὐκ ἦτον πάθος ἢ καὶ τὸ σωματικὸν συνέωρακεν, εἰ καὶ ἄμφοι κενουμένα καὶ οὐκ ἐπίδηλα· καὶ διὸ διὰ τοῦ σωματικοῦ τὸ κατὰ ψυχὴν θεραπεῦσαι δεῖν ἔκρινε· καὶ φησὶ πρὸς αὐτὴν· « Εἰ τοῦ συνέχοντος, ἀδελφῆ, πάθους ἀπαλλαγίηται βουλομένη σοι εἶη, τοῦ τῆς ἀσωτίας πάθους ἀπόστηθι· οἶσθα γὰρ, ὅπως ἀκρωτῶς ἔχουσα οὐδὲ παρὰ ταῖς μεγίσταις ἀνέχῃ τῶν ἐορτῶν σωφρονεῖν. » Καὶ ἢ· « Ἄλλ' ἰασαί με καὶ ἀποστήσασμαι. » Καὶ αὐτῇ τῷ συνήθει χρησαμένη φαρμάκῳ, τῷ τῆς Θεοτόκου κέχρικεν ἐλάω καὶ διπλὴν συνάμα τῷ γυναικῷ τὴν ὕγιαν παρέσχετο· τοῦ τε γὰρ ἀσελγαίνειν ἀπέσχετο, καθάπερ καὶ ἐπηγγέλλατο, καὶ γε τῆς αἰμόρροιας τελείαν ἐξ ἐκείνου τὴν ἀπαλλαγίην εἴρετο.

10. Τὸ δ' αὐτὸ μικροῦ καὶ περὶ ἑτέραν ἐταιρίδα μετὰ τοῦτ' εὐθὺς ἐνεργεῖ, τῇ προρορηθείσῃ τὰ παραπλήσια κάμνουσαν· ἔζη γὰρ ἀσώτως οὐδὲν οὐδαμῶς ἐκείνης τῷ ψυχικῷ πάθει, κὰν τῷ περὶ σῶμα διήλλακτο, διαφέρουσα· κακίῳ γὰρ, ὡς οἱ τῶν ἰατρῶν παῖδες τὸ πάθος κα-

energu-
mentum
sanat ;

paralytico
absens
medetur ;

Act. 5, 15.

Luc. 1, 48.

in templo
Deiparæ

mulierem
a daemone
liberat.

Mulier
corpore
et mente
sanata.

F

Item alia.

7. —¹ om. B. —² δ B. —³ μελλήσας B.

8. —¹ διαπιστομένου B.

(1) Supra, p. 238, annot. 1.

A λείν οίδασι, ὁ μαστός αὐτῆς οἰδῶν ἦν καὶ ὅτι γε δομείται δόδυναί βαλλόμενος. Αὐτὴ γοῦν τῆ μακαρία πάντων ἀπογοῦσα τῶν ἄλλων ἐλευθέρως πρόσσει, τί μὲν οὐ λέγουσα, τί δὲ οὐ πάσχουσα τῶν ὅσα θέλει δισωπεῖν οἶδε ψυχὴν καὶ ἐφέλκεσθαι πρὸς συμπάθειαν. Ταῦτά δὲ ἀκούσασα τῆ προτέρᾳ καὶ λαν ἀμένως ὑποσχόμενη τὰ παραλήσια, ἐπίσης τῆς θεραπείας τετύχηκε· καὶ ἦν τοῦ λοιποῦ ἐν συνεναζομένη καὶ τούτῳ μετ' εὐλογίας συζῶσα κατὰ τὴν ἀγαθὴν τῆς θείας Θωμάδος παραφρασίαν.

σκήψασα ταῖς ἐν τῇ μονῇ, παρ' ἣν εἰσέθη θαμί- LAUDATIO ζειν, ἐκτὸς τὸ σῶμα καταθεῖναι ὡς ἐφημεν τοῦ ναοῦ· εἰ δ' ἐνεργήσῃε τι διὰ τούτου Θεός, τότε δὴ τότε καταξιώσῃ τῆς ἔνδον αὐτὸ καταθέσεως· ὅπερ καὶ εἰς νοῦν αἱ μοναχαὶ βαλλόμεναι μεθ' ὅτι γε πολλῆς εὐθδῆς τῆς τιμῆς ἔνδον τε κατατιθέασι τοῦ σηκοῦ καὶ τὴν ὀφειλομένην ἐξ ἐκεῖνον τοῖς τῶν ἀγίων λειψάνοις τιμῆν κατὰ χρέος ἀπέμενον καὶ ἐπὲρ αὐτῶν ἐντυγχάνειν Θεῷ λιπαρῶς καθικέτεον· ἄγε καὶ πάλιν τοῖς τῆς ἀγίας θαύμασι προσβῶμεν.

LAUDATIO

Corpus in ecclesia collocatur.

Virtuti studere non cessat,

11. Ἄλλ' ὁ καιρὸς ἰδοῦ τῆ μακαρία τῆς ἀναλίσσεως ἦν καὶ ἡ προθεσμία τῆς πρὸς Θεὸν ἐκδημίας ἐφειστικῆ. Ὁ δὴ καὶ προέγρωσται ταύτῃ· ἡ δὴλον, ὅθεν καὶ ἡ περὶ τῶν ἄλλων κεχάριστο πρόγνωσις καὶ ἡ τῶν τισιν ἀποροῦντων κατάληψις. Προλέγει γοῦν τὴν ταύτης μεταστασίαν καὶ παρεγγῶτα καταθεῖναι ὀρηθήποτε τοῦ θεῖου νεῶ ἀημελήτως καὶ ἐν τῷ προνάφ. Ἄλλ' ἡ μὲν οὕτω τε ἀρετῆς εἶχετο καὶ οὕτω διὰ παντὸς ἐαυτῆν ἐταπεινῶν μέχρι γε αὐτῆς τελευτῆς· καὶ τῆς ἰδιαιότητος αὐτῆ μάλιστα, ἵν' οὕτω φαίην, ἐπεμέλετο ἀρετῆς, τὸν ἐλεόν φημι καὶ τὴν πρὸς τοὺς δεομένους χορηγίαν ὡς ἐνὸν ἄφρονον· οὐδενὸς γὰρ ἐφείδετο, οὐκ ἀργύρου, οὐχὶ χρυσοῦ, οὐ βρώματος, οὐ πόματος, οὐδενὸς ὄλου τῶν πρὸς χρεῖαν τοῖς πένθων· εἰ δυνατόν ἦν, καὶ ἐαυτῆν ἂν ἀπεμπολήσασα τοῖς ἐνδέσει τὸ ληφθῆν ἐνεμιεν. Ὁ δὲ σένενος Στέφανος (τοῦτο γὰρ ἦκουε) στεφάνους ὄντος ταύτῃ διέπλεκεν· οὐ γὰρ ἀνίει κολαφίζων, ἀνηλεῶς μαστίζων, πᾶν εἶδος ἐπάγων βασάνων, ὡς τοῦ ταῦτα ποιεῖν ἀποστήσειε καὶ φιλοχρηματεῖν ἀναγκάσειεν, ὄντος πρὸς σκότος ἔλκων ἀπὸ φωτός καὶ ἐξ ἀληθινῶν καὶ ἀδιαπτώτων πλοῦτον πρὸς πενίαν συνωθῶν ἐσχάτην. Τίς γὰρ τοῦ παρὰ Θεῷ πλοῦτον κρείττων, ὅς ἐστιν ἡ τῶν ἀνηράτων ἀγαθῶν ἐκείνων ἀπόλαυσις, ἅπερ ἐλεημοσὴν φιλεῖ προσεῖναι καὶ τῶν προσόντων μετάδοσις; ἀγαθὸν μὲν ἦν τῷ στεφάνῳ τούτῳ τῆς ὕβρεως (οὕτω γὰρ πρόσσειπεν αὐτὸν ἐκ τῶν παρῶν αὐτοῦ πρόσφορον) οἰκονε ἀρχίθην ξυνεῖναι τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ταῦτά τῆ ξυνεῖνῳ πρᾶττειν ἐλέσθαι· εἰ δ' οὐκ, ζηλώσει ταύτην καὶ συνεγγόν ἄλλ' οὐ κωλυτῆρ δεικνύσθαι· ἡ, τὸ γε τελευταῖον καὶ ἴσως αἰτίας οὐδὲ τοῦτο γε ἄξιον, μὴ ἐμποδὸν αὐτῆ πρὸς τὸ καλὸν γίνεσθαι. Ὁ δὲ τὰ ἐσχάτα κατεδίκασεν, ὕβρεσι πλόγων, βασάνοις περιβάλλων καὶ οὐδὲν δ μὴ ἐπάγων δεινόν· ἄμελει τοι καὶ μεθίστησι ταύτην Θεός, τοῦτο μὲν θέλων τῶν ἐνταῦθα τιμωριῶν πρόσασθαι, τοῦτο δὲ τῶν ἐκείσε ἀγαθῶν καταξιώσασαι βουλόμενος· ἄλλ' ὅσοις τοῖς τεραστίοις καὶ τὸ ἱερῶν ἐνταῦθα σῶμα ταύτης τετίμηκεν ἐξ ὀλίγων ἄγε δηλώσομεν.

13. Μοναχὴ τις βίον ἀσπασμένην σεμνὸν καὶ ὀλοσχερῶς ἐπιμελουμένην τῆς ἀρετῆς διεφρονήθη τῷ ἀρχεκάκῳ Σατάν· ὡς δ' οὐκ εἶχεν ὁ χαϊρέκακος οὗτος τῆς κατὰ Θεὸν μεταστήσαι προθέσεως, παρατρέπει ταύτην δι' εἰσοικῆσεως· ἐντεῦθεν καὶ πάσχουσα τὰ χυλεπώτατα ἦν. Τῇ δὲ γε τῆς ἀγίας προσιοῦσά πως σορῶ καὶ θεομύτερον ἰκετεῖουσα τετύχηκε τῆς ἰάσεως καὶ τοῦ κατέχοντος ἠλευθέρωται δαίμονος. Καὶ τοῦ λοιποῦ καὶ φρενῶν εὐ εἶχε καὶ τῆς πρὶν εὐεξίας ἀνήλανε.

Energumena.

etiam reluctante marito.

B 14. Ἄλλὰ γὰρ οὐ τοὺς ἐξ ἀλλοδαπῆς μόνον ἦν θεραπεύουσα, ἀλλ' ἦδη καὶ τοὺς αὐτόχθονας, οὓς ἡ τῶν πόλεων ἤνεγκε βασιλεύουσα· καὶ γὰρ τις Εὐτυχανὸς τὴν κλήσιν, περιβλεπτος ὢν ἐκ γένους καὶ πλοῦτος κομῶν, χορηγίας περιπεσῶν πονηρῶς εἶχε τοῦ σώματος· τὴν τε γὰρ τῶν μελῶν ἀρμονίαν ἐξήθροωτο καὶ πᾶσαν τὴν τοῦ σώματος διαρτίαν παρᾶσεσάλεντο. Οὗτος οὐκ πλείστα τοῖς λαοῖς ὑπὲρ ὕγείας δοῦς τε καὶ ὑποσχόμενος καὶ μηδεμίαν μηδαμῶς εὐσηκῶς τὴν ὀφείλειαν τῆ τῆς ἀγίας σορῶ πρόσσεισι δάκρυα θερμὰ καταχέων καὶ τὴν ἴασιν ἐξαιτούμενος· ἦς καὶ τυχὸν δόξαν ἀναπέμπει τῷ δι' αὐτῆς τοιαῦτα ἐνεργοῦντι Θεῷ καὶ τοιαῦτε ἐκτελοῦντι τεράστια. Μετὰ δὲ τούτων ἐμβρόντητός τις καὶ τὰς φρένας παρᾶκοπος τῷ τάφῳ προσάγεται καὶ ὕγιῆς αὐτίκα καὶ καλῶς ἔχων καθίσταται. Προσθετέον τοῦτοισι καὶ ἕτερον.

Paralyticus.

C 15. Ἄλιεὺς τις τὰ τῆς ἀλείας μετεχειροῖζετο. Καθεῖς γοῦν τὰ δίκτυα τῷ βυθῷ τὴν ἄγρην περισκοπούμενος ἦν· ἄλλ' αἰφνης λαίλαψ ἐγείρεται καὶ ἡ θάλασσα (τὸ δὴ λεγόμενον) εἰς οὐρανὸν αἶρεται καὶ γοῦν τὸ ἀκάτιον τὰ ἐσχάτα κλυδωνίζεται. Ἐντεῦθεν ὁ μὲν ἄλιεὺς ἀλλαχῶ μὴ ὅτι πρὸς ἄγρην ἔχων τὸν νοῦν, τὴν ἑαυτοῦ δὲ σωτηρίαν ζητῶν, τὰ δὲ δίκτυα πόρρω πον καὶ μηδ' ὄπη καὶ γέγονε γνωσκόμενα· ἀλλὰ κεκόπηκεν ὁ κλύδων καὶ ἡ θάλασσα κατεστῶρεται· καὶ ἐν ἑαυτοῦ μετὰ τὴν ζάλην ὁ ἄλιεὺς γίνεταί. Ὡς οὐκ ἔγνω τὴν τε ἄγρην ἀπολέσας καὶ συναπολέσας τὰ δίκτυα, εἰς μνήμην τῆς ἀγίας καὶ τῶν δι' αὐτῆς θαυμασίων ἐρχεται· καὶ προάγεται λιπαρεῖν μὴ ἐν ζῆμιά τοιαύτῃ κατανήσαντα παριδεῖν, ἀλλ' ἡ σὸν ἄγρην ἡ καὶ μόνα ἐπανασῶσαι τὰ δίκτυα, ἐφ' οἷς γε μόνους τὰ πρὸς χρεῖαν εἶχε πορίζεσθαι. Καὶ ἡ ὄναρ ἐπιστάσα· « Ἄγε (φησί) προῖας παρὰ τὸν οὐτως ἰως ἐπωνομασμένον τοῦ Ἐβρόμου (1), τόπος δὲ οὗτος παράλιος· παρὰ γοῦν τὸν αἰγιαλὸν αὐτοῦ γερονῶς ἅπερ ἀπώλεσας ζήτησον. » Ὁ δὲ δορμαῖος ἅμα γε ἐφ' οὐκ παρὰ τὸν τόπον τε ἐφθακῶς καὶ ἀναζητεῖν ὠρηκῶς ἰχθῶν εὗρε μεστὰ καὶ ἀνέλαβε (τὸ θαυμάσιον) ὑπὸ τοῦ πλήθους πεπονθότα μηδέν.

A piscatore retia,

F

Miracula post mortem.

12. Ἀνήρ τις τῆς Νικομήδους ὀρμώμενος ποτηρῶ συνισχημένος ἦν δαίμονι· ὃ δὴτα καὶ δεινῶς ἐλάνθόμενος περιήει τὴν Κωνσταντίνου· ἀλλ' ἦδη καὶ παρὰ τὸ σεμνεῖον, ἵνα γε ἡ τοῦ μακαρίου θήκη λειψάνον κατέκειτο, γίνεταί· δορμαῖος οὐκ τῆ τῆς ἀγίας προσπίπτει σορῶ, πᾶν δὴ καὶ λέγων καὶ πρᾶττειν, ὃ πρὸς ἔλεον ἱκανὸν ἐπισπάσασθαι· καὶ παρενθῆς (ὃ Θεοῦ θαυμασίον) εὐ ἔχων τοῦ καὶ φρενῶν διανίσταται. Ἄλλ' ὃ με μικροῦ παρῶραμεν ἂν, ἐφθασεν ἐπι-

15. Ἄλιεὺς τις τὰ τῆς ἀλείας μετεχειροῖζετο. Καθεῖς γοῦν τὰ δίκτυα τῷ βυθῷ τὴν ἄγρην περισκοπούμενος ἦν· ἄλλ' αἰφνης λαίλαψ ἐγείρεται καὶ ἡ θάλασσα (τὸ δὴ λεγόμενον) εἰς οὐρανὸν αἶρεται καὶ γοῦν τὸ ἀκάτιον τὰ ἐσχάτα κλυδωνίζεται. Ἐντεῦθεν ὁ μὲν ἄλιεὺς ἀλλαχῶ μὴ ὅτι πρὸς ἄγρην ἔχων τὸν νοῦν, τὴν ἑαυτοῦ δὲ σωτηρίαν ζητῶν, τὰ δὲ δίκτυα πόρρω πον καὶ μηδ' ὄπη καὶ γέγονε γνωσκόμενα· ἀλλὰ κεκόπηκεν ὁ κλύδων καὶ ἡ θάλασσα κατεστῶρεται· καὶ ἐν ἑαυτοῦ μετὰ τὴν ζάλην ὁ ἄλιεὺς γίνεταί. Ὡς οὐκ ἔγνω τὴν τε ἄγρην ἀπολέσας καὶ συναπολέσας τὰ δίκτυα, εἰς μνήμην τῆς ἀγίας καὶ τῶν δι' αὐτῆς θαυμασίων ἐρχεται· καὶ προάγεται λιπαρεῖν μὴ ἐν ζῆμιά τοιαύτῃ κατανήσαντα παριδεῖν, ἀλλ' ἡ σὸν ἄγρην ἡ καὶ μόνα ἐπανασῶσαι τὰ δίκτυα, ἐφ' οἷς γε μόνους τὰ πρὸς χρεῖαν εἶχε πορίζεσθαι. Καὶ ἡ ὄναρ ἐπιστάσα· « Ἄγε (φησί) προῖας παρὰ τὸν οὐτως ἰως ἐπωνομασμένον τοῦ Ἐβρόμου (1), τόπος δὲ οὗτος παράλιος· παρὰ γοῦν τὸν αἰγιαλὸν αὐτοῦ γερονῶς ἅπερ ἀπώλεσας ζήτησον. » Ὁ δὲ δορμαῖος ἅμα γε ἐφ' οὐκ παρὰ τὸν τόπον τε ἐφθακῶς καὶ ἀναζητεῖν ὠρηκῶς ἰχθῶν εὗρε μεστὰ καὶ ἀνέλαβε (τὸ θαυμάσιον) ὑπὸ τοῦ πλήθους πεπονθότα μηδέν.

(1) Supra, p. 240, annot. 2.

*Ag'

LAUDATIO Ἄρ' οὐκ ἀληθῆς ἐκείνου μαθήτρια τοῦ εἰς τὰ δεξιὰ βαλεῖν προσεταχότος τὸ δίκτινον ἰχθύων τε πλησθῆν ἀδιάρρηκτον συντηρήσαντος; παντὶ Ioh. 21, 6. που δήλον, κἂν πολλοστὴ τῷ χρόνῳ Πέτρου καὶ Ἰωάννου τυγχάνουσα ἦν.

**a monia-
libus liber** 16. Καὶ τοῦτο μὴ παραδραμεῖν ἄξιον. Ἀπό-
λεσάν ποτε μοναχαὶ κτήμα μοναχαῖς περισπού-
δαστον· βίβλος τὸδ' ἦν καὶ τῶν ὁσημέραι ἀνε-
λιττομένων αὐταῖς· μονή, καθ' ἣν καὶ συνήγον-
το, ἡ τοῦ ἁγίου καὶ θαυματουργοῦ Μωκίου (1)
ἐγγιστά που τυγχάνουσα καὶ οὕτω πως τὰ Μι-
κρά Ῥωμαῖον λαγοῦσα κατονομάζεσθαι· ἐν
ἧπερ κατετέθη μὲν τὸ τῆς ἁγίας ταυτησί λεύ-
φανον, ἡ δέ γε μήτηρ τῆν τῶν ἐν αὐτῇ προστα-
σίαν ἐσχηκε καὶ καθηγήτο πνευματικῶς. Ἦσ-
χαλλον οὐδ' αἱ μοναχαὶ καὶ ἡ προστατὴς συνήσ-
χαλλον· ἐδυσφόρου ἀνέποιστα, κατ' ἀλλήλων
εἶχον, ἀλλήλους ὑπόπτεον, ἕως ὅνα φανεῖσα
τοιαῦθ' ἡ μακαρία πρὸς αὐτὰς εἶρηκεν· « Ἰστε,
ἀδελφαί, ὡς κἂν ἀπέθανον ζῶ, κἂν ἐξ ἀνθρώπων
ἐγενόμην τοῦ τῆς θεομήτορος τοῦδε πασῶ οὐκ
ἀφίσταμαι, ἀλλὰ καὶ περιπολῶ τοῦτον καὶ ὑμῶν
ἔτοιμη τυγχάνω τὰς δεήσεις προσέσθαι, ὑπερ-
δτον ἂν μου καὶ δέησθε. Τὸ δὲ πύξιον ἐπὶ τῇ
ἐμῇ σοφῇ εἰ ζητήσετε ἀνευρήσετε. » Ὡς οὐδ'
ῶρθισαν αἱ μοναχαί, παρὰ τε τῇ σοφῷ γενόμε-
ναι καὶ τὴν βίβλον εὐροῦσαι ἀπέβαλον μὲν τὴν
ἀθυμίαν, εὐφροσύνης δ' ἐπλήσθησαν, οὐχ ὅτι
τὴν βίβλον εὐρήκασιν ἀλλ' ὅτι τοιαύτης πρὸς
θεὸν προστατὴδος τευχίσκασιν.

**B
recuperan-
tur.** 17. Ἄλλ' οὐδὲ τοῦτο παρήσω. Γοναίκι τινι
των αὐτοχθόνων νόσος ἐνέσκηψε χαλεπῇ· τὰ τε
γὰρ ἐντόσθια πάσχουσα ἦν καὶ ἀφορήτοις ὀδύ-
ναις περιεπεριετό, ὡς καὶ τὴν φωνὴν αὐτὴν
ἀνακοίπτεσθαι, τὸ δὲ χεῖρον εἶπειν καὶ τὴν
ἀναπνοὴν εἰργεσθαι· αὐτὴ γοῦν φαρμάκον παν-
τός ὑπεριδοῦσα καὶ τέχνης ἀπάσης ὑπερρο-
νήσασα τῇ ἱερᾷ προσέδραμε θήκη· καὶ τί πολ-
λὰ λέγειν; ὡς ἂν ὀδὲν τι πεπονθῆαί καὶ αὐτὴ
παρὰ τὰ ἐώραται· ἡ καὶ περὶ τὴν εὐεργέτιν
οὐκ ἀχάριστος φαίνεται· στοὰν γὰρ ἐπὶ τῷ τάφῳ
τῆς ἁγίας ἐγείρει καὶ ἁγίων κατακοσμεῖ τὴν
στοὰν ἐκτεπλώμασι.

**Viscerum
dolor
depulsus.** 18. Μικρὸν μὲν ἴσως δόξει τὸ ὀηθησόμενον,
περὶ γὰρ μικρὸν τετέλεσται τὸ θαυμασίον, ἀλλ'
ἔμοι δοκεῖν καὶ τοῦτο τῶν μεγίστων εἰ σκοπή-
σοι τις ἐπιγράψειεν. Ἀνὴρ τις καὶ γὰρ τὴν Κων-
σταντινῶν πατρίδα λαχὼν, τὸν τρόπον χρηστός,
τὸν βίον σεμνός, ἀρετῆς ἐργάτης ὡς ἀληθῶς,
βίβλον τῶν τινι συνήθων αἰτήσαντι δέδωκε· προσ-
εσχῆς ἡ βίβλος βίβλος ἐτόγχανε (2)· φαρμῶς
γὰρ καὶ εὐχὰς ἦν περιέχουσα, οὐς ταῖς τῆς ἡμέ-
ρας ὥραις τοὺς ἐντυγχάνειν Θεῷ βουλομένους
ἐπιμερῶς τεθέσπισται· ἀλλ' οἷα δὴ συμβαί-
νειν φιλεῖ, ὅτω δέδωκεν, ἀπὸ μνήμης αὐτῷ γέ-
νοιτο· ἡθόμεν γοῦν τὰ πολλά, τοῦτο μὲν τὸ
κάλιστον ἀπολωλεκὸς τῶν κτημάτων (καὶ
γὰρ περικαλλῆς τις ἦν καὶ ἐρίτιμος), τοῦτο δ' ἐν
χρησῇ καθ' ἡμέραν τοῦτον γινόμενος. Ἄλλ' ἐπι-
φανεῖσα νύκτωρ ἡ μακαρία ὅτω τε τῶν ἐπι-
τηδεῶν ἔδωκε καὶ ὡς οὐκ ἀπόλεσε, διεδήλωσε
καὶ τῆς ἀθυμίας ἀπέλλαξεν.

(1) Supra, p. 240, annot. 3.—(2) Supra, p. 241, annot. 2. Cf. W. NISSEN, Die Diataxis des Michael Attaleiates von 1077 (Jena, 1894), p. 80;

19. Ἄλλ' εἰ κατὰ μέρος τὰ τῆς ἁγίας βουλή-
θειν διηγείσθαι τεράστια, εἰς μακρὸν τε τὸν
λόγον ἀποτενῶ, τάχα δὲ καὶ ἀναπεσοῦμαι δεινῶ
τε ὁμοῦ καὶ ἀδυναμίᾳ καταληγθεῖς. Ὁ γοῦν
τεθαυματοργηκεὶ περὶ τὸν σύννεον, τοῖς εἰρη-
μένους προσθεῖς τὸν λόγον ἐνθαδὶ καταπαύσω.
Ὅσοις μὲν δεινοῖς τὴν μακαρίαν ταύτην περι-
βαλὼν οὕτως ἐφθασεν, ὁ λόγος προλαβὼν διὰ
βραχέων ἐγνώρισε· μήτε καὶ γὰρ τὸν σεμνὸν
αὐτῆς βίον αἰδοῦμενος μήτε μὴν τὸ ἔργον οὕτω
γε θεάρεστον ὄν καὶ σωτήριον μήτε τὴν διὰ
τῶν θαυμάτων θεοθεν ἀνάδειξιν, χαλεπῶς τε
ἤκισε καὶ ἀνηλεῶς τὰς σάρκας κατέζωνε· τῷ-
τοι καὶ δίκας εἰσπράττεται τῆς κακίας καὶ τοῦ
τολμήματος. Ἄγριον τοῖνυν δαίμονα κατασχε-
τος γεγονὸς τί μὲν οὐκ ἔπασχε τὸν δεινόν, τί
δὲ τὸν ἀποφήμιον οὐκ ἔφασχε; ἕως τῷ τῆς
ἁγίας ἐπιστάς τάφῳ ἐν συναισθήσει δὴ πως τοῦ
πάθους γενόμενος δάκρυον ἠγριβόλει θερμοῦ
καὶ τοῦ ἀλάστορος ῥύσασθαι καθικέτερος δαί-
μονος « ὄρας (λέγων) οἷα πάσχω, δούλη Θεοῦ,
καὶ ὡς πελάγει κακῶν ἐναπαιρῶν ὁ μέλεος·
ἀλλὰ ῥῆσαι με, ῥῆσαι λιπαρῶ τὸν δεινόν, ἡ
πολλὰ τῷ τέως πεπονθῆαί πρὸς ἐμοῦ τὰ δεινά. »
Ἄλλ' ἡ περιοδῶσα ἐπὶ τῷ βίῳ εὐ τὰς ἐντολάς συν-
τηρήσασα, περὶθαροῦσα πάντως Θεῷ, πῶς οὐ
μεταστᾶσα καὶ συνοῦσα Θεῷ τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ
περιεῖχεται; Μὴ γοῦν ὅτι γε κακὸν ἀντὶ κακῶν,
καὶ ταῦτά γε πλείστον, ἀναποδεδόκων, ἀλλ'
ἐν τῷ καλῷ καθ' ἑτέραν αὐ ἐντολῶν τὸ κακὸν
ἐκνεκίχηκε· τὸν γὰρ διὰ κακίαν εἰσφορήσαντα
τουτῷ δαίμονα τῇ δοθείσῃ χάριτι ἄνωθεν κρα-
ταιῶς ἄγαν ἀπύλασε καὶ ὑγια τὰς φρένας κατέ-
στησε χάριτάς τε ἀνομολογούτα Θεῷ καὶ ἐπὶ
τοῖς ποστέροις ἐκείνοις μεταμελόμενον πλημ-
μελήμασιν.

Invocatio. 20. Ἄλλ' ὃ καὶ γνησίον καὶ ἀλλοτριὸν πάθη
τῇ πρὸς Θεοῦ δοθείσῃ χάριτι θεραπεύουσα καὶ
πάνιν εἰσαεῖ τὴν ἐκεῖθεν σοὶ δοθείσαν δύναμιν
ἐμφανίζουσα, πάρεσο καὶ ἡμῖν ἐφ' ἅπασιν ἀρω-
γός, πᾶσαν νόσον ἰώ, πάσης συμφορᾶς ῥύον,
τὰ δυσχερῆ τῷ βίῳ ἴσῳ τίθει, κλυδωνίων κοσ-
μικῶν ὑπερτίθει· ὄρας γὰρ, ὅσοις περιεστοιχί-
σθη τοῖς δεινοῖς· ἐν δ' αὖ γε βίῳ τῷ μέλλοντι
πρόσθητι τῶν βεβιωμένων δίκας εἰσπραττομέ-
νων καὶ τῆς καταδίκης ταῖς λιταῖς ἐλευθέρωσον·
τὴν δ' εὐσεβῆ τε καὶ φιλόχριστον ἄρασεν τὴν
ἐκ φιλοθείας τόνδε τὸν νεὼν καὶ πλείστον ἄλ-
λους οὐς μὲν εἰρηπυθόντας ἀνακαίνισαν οὐς
δ' ἐκ βάθρων ἐγείρασαν σνγνά τε ἄλλα διεκτε-
λέσασαν ἔργα θεάρεστα ἐνθαδὶ μὲν ἀνιαροῦ παν-
τός ἐξάντη τίθει καὶ τὰ εἰκότα περιέπει, σόσκη-
νον δ' ἐκεῖ τοῖς τῶν ἁγίων χοροῖς ταῖς λιπαραῖς
πρὸς Θεὸν ἱκεσίαις σον ποιήσον· καὶ καθάπαιξ
εἰπεῖν ἅπαντας ἡμᾶς εἰς λῆξιν ἀγαθῆν τέλος
ἐπισυνάγαγε, χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ κν-
ρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χρισ-
τοῦ, ᾧ πρόειπε πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνη-
σις νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶ-
νων, ἀμήν.

N. A. BEES, in Byzantinisch-neugriechische Jahrbücher, t. I (1920), p. 384.

Thomaïdis
in con-
iugem mi-
sericordia.

Rom.
12, 17.

Rom.
12, 21.

Invocatio.
F

